

Mordaunt Áp-tÁse

Hozzájadt: Szikora László

2008. június 24. Kedd 22:46

Utolsó frissítés 2016. március 17. Csütörtök 10:03

Sok idő eltelt az előző hajóm befejezése óta, amely után azonnal nekikezdtem az új makett készítésének, de a készítmények egy kicsit változtak és az elmúlt másfél évben nagyon kevés időm jutott a maketkezésre. Talán jutottam oda, hogy már tudok valamit felmutatni, ezért elkezdtem a cikksorozatot, de ne írjatok gyors elrehaladást.

Tehát az angol HMS Mordaunt negyed osztályú sorhajó makettjét kezdtem el az Euromodels kit rajzai alapján. Választásom azért esett erre, mert a régi modellekben is és a új-és-táseiben is egy előző szőp hajónak találok, v előző kevesen építették meg, legalábbis az interneten nem sok fotót, cikket találtam róla. Ez a készletből a készítő fotója, tehát ez az alap, ennél csak szebbet szabadna csinálnom, legalábbis ez a cél, azután majd megírtjuk!

Á

Á

A készlet M 1:60-as méretarányú. Viszont szeretnék egységes, azonos méretarányú hajókat csinálni, ezért a felnagyítottam 1:50-re. A máshely falán láthatóak a rajzok, a gyártó tudok modelleket venni, valamint pihenésükkel elnézegetem, és lelki szemeimmel látom a leendő makettet.

Á

A gerincet és a bordákat 6-os rétegelt lemezből vágtam ki. Ez a kit rajzai alapján készített bordázat, azt hiszem látható, hogy van ahol 10 cm is van a bordák között, ami előző nagy távolság a palánkozáshoz, főleg, hogy az meg az á-vek, és nem lesz előző merev a hajótest.

Á

Ezért megírtam a bordák számát, a gyártó majd nem olyan lett, mint egy igazi bordázat. Ideiglenesen felraktam a fedőlapokat, melyeket 3-as rétegelt lemezből vágtam ki.

Â

Felkerülte az orrtájké, valamint a bordák oldalán kivágtam/reszeltem a szárvázat süllyesztett palánk helyét, mely az első palánk felrakásánál lesz nagy segítség.

Â

Azt természetesen tudtam, hogy a plusz bordák átlában lesznek az ágyőny-látszóknak, de hogy kő helyen még az erőd bordákba is belezavar?! Ezért valószínűleg az ágyőablakkereteket a palánkozás elétt belevágtam.

Â

Ekkor elérkezett a tőli időszak, meg egy bordatőrös (szerencsére nem a hajás!), így a szokásos tőli faragás is megkezdődött. Gondolom a kőszlethez főmőntőtt figurákat adnak és a rajzok is eléggé elnagyoltak, de azért belevágtam.

Â

Az én "faragásom" amolyan kőzzel-lájjal módszerrel készült. A vőszakot árszavarhőz kőszletből meg lehetett őlezni és a használatot is jól bírja.

Â

Kis turbómarókat is használtam a Proxonhoz. Ami a legjobban bejőtt, az a győmőjnttal felsőrt csiszolőfej, ami őgy mőködik, mint a csiszolőpapő-r és persze a fa nem nagyon koptatja. Őletem vőgőig használhatom!

Â

Itt látható a folyamat egy kicsit leegyszerűsítve: először kivágom a felrajzolt formát, majd vésővel kinagyolom a szinteket, ezután maróval, vésővel, a legvégén finom csiszolópapírral, gumikával kialakítom az alakot.

Â

Még jó, hogy megmenekítettem egy egyforintost, így látszik, hogy még 1:50-ben sem túl nagyok ezek a részletek.

Â

A társalakjai. Az emberbronzos márg nem az erősségem, de bírom benne, hogy a kárpintzet és az aranyfestés rajta.

Â

A taffelzet belső végfalának a domborműve, ezzel is elszárazítottam egy darabig!

Â

Ez egy saját készítésű pantográf, azaz megoldás, melybe egy Proxon maróval lehet befogni. Ezt azért találtam ki, mert előzőleg sok egyforma faragás és részlet a hajó, de átnéni nem akartam, legyen csak fából minden!

Â

Kifaragtam a mintát kétszeres nagyságban, ezt megoldom le a tapogatóval, amelynek mindig a maró kétszeresének lenni (ebben az esetben, amikor 1:2-ben kicsinyítjük)

Â

Itt dolgozik az ÂjtmÂ©rÂ' 1 mm-es gÂ¶mbmarÂ³. Alakul a forma! Kb. fÂ©l Â³ra egy alak elkÂ©szÂ-tÂ©se.

Â

Ez az eredmÂ©ny. TermÂ©szetesen mÂ©g rÂ¶ kell dolgozni, mivel a marÂ³ rÂ¶diuszokat hagy, tehÂ¶t ez csak egy nagyolÂ¶s, nagy segÂ-tsÂ©g, mert a mÂ©retek egyformÂ¶k Â©s a fÂ' formÂ¶k mÂ¶r adottak.

{mospagebreak title=2. rÂ©sz}

ElÂ©g rÂ©gen volt, mikor elkezdtem a Mordaunt Â©pÂ-tÂ©sÂ©t, illetve az Â©pÂ-tÂ©s elsÂ' rÂ©szÂ©nek megjelenÂ©se tÂ¶tÂ©ve volt. TalÂ¶n mÂ¶r majdnem a â€žzroncstemetÂ'beâ€• kerÂ¼lt a cikk. Sajnos kevesebb lett a szabadidÂ¶m, valamint mÂ¶s projecteken dolgoztam (terasz pavilonnal, konyhaszekrÂ©ny, kocsibeÂ¶llÂ³, â€i), illetve lehet, hogy egy kicsit â€žalkotÂ¶i vÂ¶lsÂ¶gbaâ€• kerÂ¼ltem. EgyedÂ¶li makettes aktivitÂ¶som a talÂ¶lkozÂ³kon valÂ³ rÂ©szvÂ©tel volt Â©s a legutÂ³bbin rettenet rosszul Â©reztem magam, hogy a sok kÂ©sz Â©s fÂ©lkÂ©sz hajÂ³ kÂ¶zÂ© csak rumot tudtam vinni (azÂ©rt ennek is Â¶rÂ¼lte tÂ¶bbiek!). SzÂ³val ismÂ©t kikÂ¶ltÂ¶ztem a mÂ±helybe. LÂ¶tszÂ¶lag nem sokat haladt a hajÂ³, de sok mindent elÂ'kÂ©szÂ-tette. Egy makettezÂ'tÂ¶rsunk szintÂ©n a Mordauntot kezdi Â©pÂ-teni Â©s egy kicsit meglepÂ'dve kÂ©rdezte, hogy mi az a sok mind amit elÂ' kellett kÂ©szÂ-tenem. Egy kicsit neki is szÂ¶ ez a mÂ¶sodik rÂ©sz:

A palÂ¶nkozÂ¶s miatt a bordÂ¶kat megsÂ±rÂ-tettem, ahogy azt elÂ'zÂ'leg mÂ¶r Â-rtam, de a tatnÂ¶l ismÂ©t egy nagy Â±rrel talÂ¶lkoztam. A kÂ©pen lÂ¶thatÂ³ az utolsÂ³ rÂ©tegteltemez borda, ezutÂ¶n a tattÂ¼kÂ¶rig a rajz szerint a levegÂ'ben lÂ¶gna a palÂ¶nk. EzÂ©rt â€žÂ¶csoltamâ€• mÂ©g hozzÂ¶ egy tartÂ³szerkezetet, mely egyben a tattÂ¼krÂ¶t is biztonságosan fogja rÂ¶g. Emellett az alatta levÂ' Â-ves rÂ©szt is bordÂ¶san oldottam meg.

A sÂ±rÂ±bb bodÂ¶zÂ¶s Â©s a nem tÂ¶ gondos megtervezÂ©se miatt tÂ¶bb helyen a bordÂ¶khoz kerÂ¼ltek az Â¶gyÂ¶nyÂ-lÂ¶ ezÂ©rt, illetve az egyszeri palÂ¶nkozÂ¶s miatt elÂ're beÂ©pÂ-tettem az ablakokat. Az Â¶rbÂ³cok alsÂ³ darabjait is elkÂ©szÂ-tette

beillesztetem, amíg meg láttam a csatlakozási pontjait és be tudtam állítani, így ha arra kerül a sor, csak bekenem ragasztással és mehet a helyére.

Itt már lefestve jött a készítésnek az ügynyálak, valamint megújultak feketere festet lapokat fogattam fel, ezek tartják majd az ügynyálakat.

A kritikus szemek biztosan észrevették, hogy több helyen csavart használtam, lehet, hogy túlságosan, de remélhetőleg lezárta a fedélzet rögzített lemezt, illetve az ügynyálak megújított fekete lemezt is így tettem fel, nem bízva a ragasztásban, mikor majd formát nyomom bele az ügynyálakat. Ennek a kápnak még az az érdekessége, hogy a kitűzött táblák úgy tervezték meg, hogy egy darabban nem lehet betenni a fedélzet ezen részét, ezért hosszban is kellett osztanom, így tudtam befűzni a helyére.

A rabszolgáim is töl vagyok, ledaraboltam és megcsiszoltam az összes palántát és pallást, így nem is látszik soknak, pedig jó néhány napom ráment.

Ez a kis csiszológyszerkezetem: vastagsági és homlokcsiszológépek egyben fűzőgáppal meghajtva. A tengedtem a palántákat így egyforma vastagok lettek és eltűntek a felszínyomok.

Én az első palántákhoz! A tat alatti rész, mely minden irányban van. Eddig idegenkedtem a pillanatragasztással kellemesen csalódtam! Kénnyedén a csapásról a csapásra rányomtam a palántákat a vben és már kész is volt! Látszik biztos a készítés, emlékem így is marad!

képvetkezésképp!

Beakasztva a palánkot a ragasztás biztos nem engedi majd el, természetesen azért el kell majd hajlítani!

A fedélzeti deszkák tálmasának imitálására tálbfele módszerrel találkoztam, de próbáltam valami egyszerűbbet magamban annyira, hogy a deszkák alá papírt ragasztgassak! Jól hangzott, hogy filccel hűzzem végig az áleket, ki is próbáltam és jó! Nézett ki az oldalaknál, de mikor a végeit festettem be, rájöttem, ez sem tetszik, mivel felszívja a festéket. Lehet, hogy más fajta fájónál másképp, vagy valamit nem jól csináltam!

Találtam itthon régi vastag tálceruza hegyeket, ezt hűztam végig az áleken, mivel egy kicsit raj is nyomtam, nem csúszta, hanem egy letáras is csinált.

Az orr-résznél le kellett állni, mivel palánkozás után már nem ferek hozzá; a fállel levél fedélzetet. Szé lett a ceruzás módszer.

A gomb már megvan a kabáthoz! Időközben néha faragtam is.

Természetesen majd meg kap egy festést, gondolom egész más lesz az ísszképp.

Ezekután már tényleg a palánkok is káprvetkeznek, az sem lesz től gyors menet, de remélem hamarabb fogok jelentkezni a folytatással.

{mospagebreak title=3. rész}

Az utóbbi időben elég lassan haladtam a hajással, ez abból is látszik, hogy majd két évvel ezelőtt jelentkeztem a pártos leírásával, de mint látni fogjátok, azért megint egy kicsit építettem a Mordaunt. Tehát a palánkokat káprvetkezett, melyhez 7x2 mm-es káprtefa láceket használtam és a Loctite pillanatragasztó gél mellett dántattam. Ez jóval gyorsabb volt, mivel lényegesen gyorsabban haladtam, mint az előző hajámmal használt faragasztóval, bár drágább is!

Először a dőrszék alatti palánkokat ragasztottam fel, ezzel adtam meg az aljzást. Ez az a két világosabb palánk ami káprzárban látszik. Ja, igen, azt még nem mondtam, hogy a palánkokat szárnnyalat szerint szétválogattam, hogy a pácolandó részeknél hasonlóan sárga és fekete legyenek, a festett részeknek meg mindegy, hogy milyen árnyalatú legyen az a deszka.

Még csiszolás előtt is egész jó sikerült egy jó káprzelkőpet készítenem. Persze az orr is nem lett ilyen szép, volt mit csiszolni és még a gy is maradtak részek, kisebb hibák. Azzal vigasztalom, hogy az eredmény sem lehetett káprletes!

Megcsiszolva és kigittelve, pácolásra és festésre előkészítve.

Festés után már jás, ha stabilan le tudom tenni a hást, ezrt a szeszttem az illvnyit, nem bonyolítottam túl a csavarral a gerincbe ragz-tem, Á-gy nem tud elmozdulni a kásá'bbi munkafolyamatok alatt. Hogy egy kicsit elká'lná'jn, diá'val pá'coltam, majd lelakkoztam.

Az a jás/rossz tulajdonságom, hogy ha valamit a fók, vagy nem tudom, hogyan csináljam, akkor fó'leteszem a dolgot, hogy beó'jen. Most ez volt a pá'colással: szeszes vagy vizes pá'cot használjak? Mi lesz, ha az égés eddigi munkámat t'nkreteszem, mert foltos lesz? Szá'val egy teljesen más tó'omával, az ablakkal kezdtem el foglalkozni. Ezen is sokat filáztam, Ás arra jutottam, hogy csak fá'ból kellene kivitelezni! Mivel gyakorlatilag egy fedé'zeti rácsot kell csinálnom, csak v'konyabb anyagból Ás nem deré'kszá'ges a szerakással. Ezrt marással Ás fá'rszelé'ssel kis fogazott csináltam, valamint kicsi fókéket melyek belemennek a nótokba.

Az ablakkerethez kicsi T-fókéket martam.

Mivel minden ablak más m'reté', illetve más szá'gben áll, egyszeren a rajzot vettem alapul, erre ragasztottam fel a f'ggá'leges fókéket pillanatragasztá'val.

A nótokat t'rszelé'vel a megfelelő' szá'gre igazítottam, majd beleragasztottam a v'-szintes fókéket. Meglepé', hogy papá'rra ragasztott fókék milyen mereven álltak, simán lehetett reszelni, persze azrt a ká'zzel.

A T-fókéket felragz-tve adtam meg a ká'lsá' formájá'jt.

Levá'lasztottam a papá'rrá' Ás finoman addig csiszoltam, má-g a f'ggá'leges fókék egy sá-kba kerá'lte'k a v'-szinte

Iáccokkal. A ragasztás olyan jól fogta, hogy csak egy helyen esett ki egy kis darab. Nem rossz arány 14 ablaknál.

A pácolás mindig árt, ágy az oldalzsebekkel folytattam. A kit instrucciójával ellentétben egy darabot faragtam csiszoltam ki. A nehézsége csak annyi, hogy minden oldala szélén van vagy áves. Az áleket nem csináltam tüköletesre, mivel ezeken mindenhol dőlőszélek lesznek.

Lefestve, ablakokkal. Elfelejtettem az ablakoknál megemlíteni, hogy a festés után vékony plexi lapot ragasztottam az keret mellé, ágy igazi ávegezett hatása lett.

Még egy próbafestés is befejezte a pácolás elát. Azt próbáltam ki, hogy ha az arany festés eltt lenolajkencével a fát, mit viltóztat a kinézetén. A jobb oldalon íthatókat dőlőszél az egyik be volt eresztve, a másikik nem. Bőve fotón látszik kálálás, ez csak a fényviszonyoknak köszönhető, a valóságban tükör egyforma lett. Ágy a lenolajkilátve!

A hosszabb ézfelkészítés után olyan gyorsan lepácoltam a haját, hogy nem is készült fotó. Itt már a fehér maszkoltam, mivel az a tapasztalatom, hogy ecsettel nagyon rossz fehérre festeni, ezért ezt főttem, hogy szép homogén legyen.

Ős itt van bepácolva, lefestve! Végül rusztikus tükör vizes pácolt használtam. A felszárítás ellen a pácolás tükör (sokszor!) vizes ruhával benedvesítettem, szíradás után 500-as csiszolópapírral lesimítottam. Egy idő után már nem száradt, akkor jött a páci, kis labdaccsal felkenve.

Ismét az ablakok a tükörben. A lényeg, hogy a leírás 3 mm vastag rétegelt lemezt á-r a tükör anyagának.

Ögyesen el is készítem, majd rajzoltam, hogy még 100-as szággal sem tudom a tavóban rögzíteni. Ezért csaláshoz folyamodtam és 2-es máanyaglapból rajcsináltam és kis csavarokkal rögzítem.

A felcsavarozás és ragasztás után bepálinkoztam. Szerintem így még szebb, mintha csak simán a rögzített lemez festem.

A fekete részeket is lefestettem, illetve a drótszálak is felkerültek

Közben a fedélzet is alakulgat, a fedéletek készíti homlokfelülteké a még a faragott oroslátnak és az ajtók vasalás hiányoznak

A pácolt felületet lelakoztam, így már rövidebb szá-ne van. Most itt tartok, végül írtam, hogy ebből mégiscsak hajás lesz!

{mospagebreak title=4.rés}

Folytattam a Mordaunt építését, mégpedig néhány apróságig elkészítéssel, mivel az előfedélzet rögzítésének el kellett raknom a tárhelyet és néhány ágyat, mert később ez szinte lehetetlen. A tárhely árd eset, mivel tulajdonképpen csak a komoly csőcsa látszik, illetve a fedélzet alján belesve talán valami az elejéből. Mindezek ellenére amellet drótoztam, hogy rendszeren megcsinálom. A komoly terelőket kiserkesztetem és rögzítemből kivágtam, majd egy fa sablonon szeszeforrasztottam.

A tászhely testét fájba martam ki a táglázattal egyt, majd a tetejét, a platnikat, ajtókat, pántokat, zárokat ráz alakítottam ki és ragasztottam a helyre.

Ezután festéssel feldobtam, bár szerintem jobban nézett ki ellette.

Következtek az ágyak. Azon ismét sokáig elmorfondóztam, hogy mivel készítek az ágyacskákat. A zesztergályt gyorsan elvettem, mivel nem olyan jó a kis esztergácpem, hogy a profilok nyomását kibírja, még sokáig tartott volna. Opció volt az íntés is, de ehhez semmim nem volt, valamint réges-régen szerszámok koromban sokszor íntettem, és mindig gond volt a kifolyással, levegővel, no meg nem is igazán szerettem. Valamikor sok évvel ezelőtt Bácskáscsabán, a makett kiállításán egy idős bácsi bemutatta a pantográf esztergácpát, melynek az az volt, hogy nem állásal, hanem kicsi maróval forgácsolt, éppen kátfogás szegekre volt beállítva. Pantográf van, ágy csak egy forgatászerkezetet kellett csinálnom, melyet egy varrógépmotorral hajtottam meg.

Kétszeres kárvonalmintát készíttettem rétegelt lemezből, talán jobb lett volna valami szávsabb anyagból, de v kibírta azt a pár darabot.

Az eredmény meglepően jó lett, és igen gyorsan haladtam vele. Az persze tény, hogy minden fordulat csőcsra volt járva, mágy is meg kellett csiszolni egy kicsit.

Ha már a teljes ágyacskákat megsztergálytam és benne voltam, megcsináltam a föl ágyakat is, melyek a als fedőzeteken egy csapolással vannak behelyezve a már elűre (mágy palánkózs elűtt) beragasztott homloklapokba.

Lefestettem űket, a fa egyenetlensége miatt (lehet, hogy jobban meg kellett volna csiszolni?!) egészen öntvény kinő lett.

Ezután az  gy kocsik alkatrészeit készítettem el: f rtam, martam, eszterg ltem, csiszoltam, szóval ezekben volt mindenféle munkafolyamat, j s kis sz rako s volt.

A réz alkatr sok következtek: szemek, karikák,  gy cs  lefogató bilincsek. Itt megmutatok egy nagyon egyszerű trükköt, biztos sokan ismerik, de talán van, akinek új lesz. A szemek készítéséhez 0,4 mm-es r z drótot haszn  melyet többes vezet kb l h ztam ki. Persze ez ilyenkor elég görbe szokott lenni, főleg, hogy elég l gy is.

Két sima, s k lapra van szükség, jelen esetben köszörült ac llap, de ilyen vékony anyaghoz k t vastagabb r  lemez is elég lehet. A k t lap közé tesszük a drótot és a fels lapot fel-le tologatjuk, k zben egyre jobban összenyomjuk, gyakorlatilag mintha nudlit k sz ten nk.

Az eredmény egy teljesen egyenes huzal lesz. Ne t vessen meg benneteket, hogy a fotón ilyen csavartnak l jtszik, ez a valóságban nem ennyire durva, csak feler s -ti valami fényhatás.

Egy részre a szemeknek meghajlítva, az 1/4vegecskában a karikák, valamint egy 1/4veg fegyverbarnát folyadék. Ezzel azt vettem, hogy ne kelljen a sok kis apró rész alkatrészt festeni, de nem teljesen úgy jött össze, ahogy szerettem volna. Ugyanis a szemeket és karikat össze szoktam forrasztani, mert ezek a rész huzalok olyan lágyak, hogy beszereléskor egy kicsit jobban meghőzva a káplet, azonnal deformálódnak. Viszont kiderült, bár a rezet szépen megszereli, de a forrasztást nem sítáti, sőt valamilyen trutyi keletkezik rajta.

Tehát maradt a festés.

Nem bírtam ki, mellé raktam egy gerenda fogpiszkálót, hogy látszódjanak a rétek.

Nem tagadhatom meg a szerzőimköszönetét, terveztem egy kivágás szerzőmot az ajtó és ajtónyílás pántjaihoz, mivel ezekben is kell egy pár darab.

Felszereltem a marógépre, melyet egy próska-t használtam. Szerencsére a 0,2 mm-es rézlemez kivágásához kell tő nagy erő, így nem szaggattam szét a gépet. Bejelölgettem a lámpákat és kőzzel adagoltam a lemezt.

Az eredmény, szép egyforma pántok.

Gyorsan fel is raktam pörtyűt a fedélzeti ajtókra. A szállókat domborúval imittam.

Ezeket a kis rőzlemezeket használtam az űgyőcsővek lefogató bilincséhez is, ha máj ott voltak és megfelelő szőlességűek voltak, legalább nem kellett kővel ezét rezet vagdálnom.

A bilincseket máj nem festetem, hanem a barna-tő folyadéket használtam. Annyi problémája volt, hogy száradás utó egy világos rőteg (gondolom valami oxidáci) keletkezett rajta (jobb oldali űgyő). Mivel a fegyvert is őt kell tőrlőni olajjal, ezt is megtőrlőtem egy olajos főtisztával, ő-gy teljesen jő lett (bal oldali űgyő).

ő-gy ősszeőlt a fegyverzenő. Tovőbbő szabad a pőlya az előfedélzet felrakősa!